

Source : มติชนสุดสัปดาห์

Date : 1 ธ.ค. 2560 Page : 11

No: 60411666

ในประเทศ

สลายมือบ-จับ 16 แกนนำ จุดเดือด ‘โรงไฟฟ้าเทพา’ สิทธิมนุษยชน-วาระชาติ?

เหตุปะทะระหว่าง “เจ้าหน้าที่” กับ “ชาวบ้าน” กลุ่มผู้ชุมนุมเครือข่ายคนสงขลา-ปัตตานี ไม่เอาโรงไฟฟ้าถ่านหิน ระหว่างการประชุม ครม.สัญจรสงขลา มีผู้บาดเจ็บสองฝ่าย ฝ่ายละ 2-3 คน

จากนั้นเรื่องก็บานปลายออกไป หลังจากเจ้าหน้าที่ได้จับกุมแกนนำผู้ชุมนุมจำนวน 16 คน 1 ในนั้นเป็นเยาวชนอายุ 16 ปี ทั้งหมดถูกดำเนินคดีใน 4 ข้อหา ได้แก่

ร่วมกันเดินหรือเดินแห้วเป็นการกีดขวางการจราจร ปิดกั้นทางหลวงหรือกระทำด้วยประการใดๆ บนถนนหลวงในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล

ร่วมกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปต่อสู้หรือขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้าย

ร่วมกันทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่ เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ

และพกพาอาวุธ (ไม้ค้ำธงปลายแหลม) ไปในเมือง หมู่บ้าน ทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควร ที่ว่าบานปลาย เพราะไม่ใช่เพียงกลุ่มเอ็นจีโอ องค์กรสิทธิมนุษยชน นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวนกว่า 100 คนที่เคลื่อนไหวออกแถลงการณ์ ประณามการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมเรียกร้องให้ปล่อยตัว 16 แกนนำโดยไม่มีเงื่อนไข

แต่ยัง “โก โส ปัก” เมื่อสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (UNOHCHR) ร่วมแถลงเรียกร้องให้รัฐบาลไทยปล่อยตัวและยกเลิกข้อกล่าวหาผู้ชุมนุมทุกรายที่ถูกจับกุม

“การประท้วงอย่างสันติเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของสังคมประชาธิปไตย เพื่อก่อให้เกิดสำนึกรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของสาธารณชน” ซินเธีย เวลีโก ตัวแทนประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ กล่าว

ชาวบ้านเครือข่ายคนสงขลา-ปัตตานี ไม่เอาโรงไฟฟ้าถ่านหิน จัดกิจกรรม “เดิน...เทใจให้เทพา หยุดโรงไฟฟ้าถ่านหิน เดิน...หานายกฯ หยุดทำลายชุมชน”

ออกถือธงเดินเท้าจากพื้นที่ก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน อ.เทพา ตั้งแต่วันที่ 24 พฤศจิกายน เพื่อสื่อสารต่อสาธารณะถึงความไม่เป็นธรรมและผลกระทบที่ชาวบ้านได้รับจากโครงการ

จุดหมายปลายทางอยู่ที่การยื่นหนังสือต่อที่ประชุม ครม.สัญจร ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.เมือง จ.สงขลา ในวันที่ 28 พฤศจิกายน

แต่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากวันที่ 27 พฤศจิกายน ขณะกลุ่มผู้ชุมนุมเดินเท้าถึงสี่แยกสำโรง อ.เมือง จ.สงขลา ก็ถูกตำรวจตั้งด่านสกัดเกิดการปะทะกัน

ผลการปะทะทำให้ชาวบ้านได้รับบาดเจ็บจำนวนหนึ่ง และถูกจับกุม 16 คน ขณะที่เจ้าหน้าที่อ้างว่าฝ่ายตนเองได้รับบาดเจ็บเช่นกัน 2-3 นาย

สำหรับโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา จ.สงขลา ขนาด 2,200 เมกะวัตต์ ได้รับการบรรจุในแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ.2558-2579 ควบคู่กับโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่

ต่ออายุ พ.ร.บ.ความมั่นคงฯ ถูกมองว่ามีมูลเหตุมาจากมีอบต้านโรงไฟฟ้าเทพา โดยมีเรื่อง “ไฟใต้” เป็นเพียงส่วนประกอบ

ที่ล้าคดียังทำให้เกิดการ “มโน” ต่อไปได้ว่า

รัฐบาลต้องการคงกฎหมายควบคุมมีอบไว้เพื่อสกัดอุปสรรคในการเดินหน้าผลักดันโครงการมูลค่ากว่า 134,000 ล้านบาท ให้สำเร็จลุล่วงตามแผนกำหนด

แต่อย่างไรก็ตาม การคงไว้ซึ่งการใช้กฎหมาย พ.ร.บ.ความมั่นคงฯ ก็เหมือน “ดาบสองคม”

เพราะอีกด้านหนึ่งก็ทำให้รัฐบาลตกเป็นเป้าโจมตีจากกลุ่มองค์กรสิทธิมนุษยชน ว่าเป็นการใช้อำนาจเกินกว่าเหตุ ละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งขัดต่อรัฐธรรมนูญฉบับปี 2560 และกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง

แม้ว่าล่าสุด คำสั่งศาลในการให้ประกันตัวผู้ชุมนุมทั้ง 16 คน จะบรรเทาความรุนแรงของสถานการณ์ลงได้

แต่เหตุการณ์สลายมีอบต้านโรงไฟฟ้าเทพา ก็เสมือนเป็นเพียง “ยอดภูเขาน้ำแข็ง” ขณะที่ปัญหาใหญ่ข้างใต้ อย่างที่สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ได้รับข้อมูลในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาว่า

มีสมาชิกชุมชนและนักกิจกรรมในไทยจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ถูกปลิดชีวิต ทำร้ายร่างกาย ตั้งข้อหาทางอาญาและถูกขัดขวางไม่ให้ชุมนุมอย่างสันติหรือเข้าร่วมในการอภิปรายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาต่างๆ

ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับพันธสัญญาในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน และหลักการของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน

ดังนั้น หากมองลึกลงไปในเหตุการณ์ปะทะเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน จึงไม่ใช่แค่เรื่องได้เถียงเพื่อเอาชนะกันว่าใครเป็นฝ่ายเริ่มใช้ความรุนแรง หรือว่าเจ้าหน้าที่รัฐกับชาวบ้าน ใครบาดเจ็บเสียเลือดเสียเนื้อมากกว่ากัน

หากรัฐบาลไม่เข้าใจ และตีโจทย์ตรงนี้ไม่แตก การประกาศให้ “สิทธิมนุษยชน” เป็นวาระแห่งชาติ ก็ีจะกลายเป็น “ดีแต่พูด” ไปเท่านั้น ●

จ.กระบี่ ขนาด 880 เมกะวัตต์

ตามเป้าหมายสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) กระทรวงพลังงาน ที่ต้องการสร้างความมั่นคงให้กับระบบผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

สำหรับโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือ กฟผ. เลือกพื้นที่ 2,960 ไร่ในหมู่ที่ 4 ต.ปากบาง อ.เทพา จ.สงขลา เป็นพื้นที่ก่อสร้าง

ก ความขัดแย้งกรณีโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา เริ่มขึ้นเมื่อพฤศจิกายน 2557 ในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ที่ไม่ให้ชาวบ้านรับทราบหรือเข้าร่วม

รวมถึงการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นทบทวนร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในเดือนกรกฎาคม 2558 ซึ่งผู้ว่าฯ สงขลา ขณะนั้น ใช้อำนาจตาม พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ออกคำสั่งห้ามกลุ่มชาวบ้านผู้คัดค้านเข้าร่วมเวที

นอกจากความขัดแย้งชาวบ้าน กับ กฟผ. และหน่วยราชการ โครงการดังกล่าวยังส่งผลให้ชาวบ้านในพื้นที่แตกออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายสนับสนุนโครงการ กับฝ่ายคัดค้านโครงการ

แกนนำฝ่ายสนับสนุนอ้างว่า คนในพื้นที่ส่วนใหญ่ต้องการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา เพราะจะสร้างอาชีพให้กับชุมชนและสร้างความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตรงข้ามกับแกนนำฝ่ายคัดค้าน หวังว่าโครงการอาจเป็นตัวซ้ำเติมปัญหาความไม่สงบในจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ ส่วนหนึ่งเพราะความพยายามรวบรัดขั้นตอนการเปิดรับฟังความคิดเห็น ไม่ฟังเสียงชาวบ้าน

สำหรับประเด็นความขัดแย้ง นอกจากเรื่องผลประโยชน์ที่คลุมเครือ ผลการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่ชัดเจน ยังมีปัจจัยด้านการเมือง ความมั่นคง และศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง

ซึ่งล้วนเป็นประเด็น “อ่อนไหว”

ไม่ว่าจากถ้อยแถลงของโฆษกรัฐบาลเกี่ยวกับนายมุสตาฟาซิดิน วาบา หรือแบมูส ครูสอนศาสนาที่หายตัวไประหว่างการร่วมชุมนุม ที่เหมือนเป็นการสุ่มไฟขัดแย้งให้มากขึ้น

ไม่ว่ากรณีกลุ่มมาราปาตานี ออกแถลงการณ์เตือนการเดินทาง “โรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา” อันสวนทางกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อาจทำให้สถานการณ์เลวร้าย และบานปลายเหมือนเหตุการณ์ “กรือเซะ” และ “ตากใบ” เมื่อปี 2547

น่าจะเป็นที่มาของการที่รัฐบาลออกข้อกำหนดโดยอาศัย พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 หรือ พ.ร.บ.ความมั่นคงฯ ห้ามบุคคลใดออกนอกเขตสถานในเวลาที่กำหนด ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะในเขตพื้นที่ อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี และ อ.จะนะ อ.นาทวี อ.เทพา อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา เป็นเวลา 1 ปี

อ มีฝ่ายความมั่นคงของรัฐบาลจะระบุ การออกข้อกำหนดตาม พ.ร.บ.ความมั่นคงฯ เป็นแค่การ “ต่ออายุ” กฎหมายเพื่อควบคุมพื้นที่ “ไฟใต้” ไม่ได้เป็นการประกาศใหม่

แต่ด้วยห้วงเวลาประจวบเหมาะกับการลุกฮือของชาวบ้านเครือข่ายคนสงขลา-ปัตตานี ทำให้การ